

Từ 2 bài thơ "đặc biệt" đến ... nét "độc đáo nhứt" của dân tộc Việt Nam

Người Xứ Bưởi

Chỉ trong một thời gian rất ngắn ngủi, 2 bài thơ đặc biệt đã được phổ biến rộng rãi đạt kỷ lục trên internet. Thậm chí được cả hàng chục nhạc sĩ & ca sĩ phổ nhạc trình bày trên youtube.

Chuyện lạ lùng này khiến người viết nhớ tới một kỷ niệm vui khi còn đi học gặp gỡ rất nhiều bạn bè thầy cô ngoại quốc và họ đặt câu hỏi muốn biết nét độc đáo nhứt của dân tộc Việt Nam so sánh với các nước khác. Đọc 2 bài thơ đặc biệt dưới đây, người đọc thấy lời giải đáp của mình hỏi đó càng đúng với sự thực về đặc thù Việt Nam.

A/ Hai bài thơ "đặc biệt"

1. Chưa hề từng xảy ra

Đúng vậy, nhìn lại chưa hề thấy có một nhà thơ nào chỉ làm một bài thơ nho nhỏ mà nổi tiếng khắp nơi từ trong nước ra ngoài nước đến nỗi cả chục nhạc sĩ đua nhau phổ nhạc mang lên youtube có cả hàng triệu người xem như trường hợp Cô giáo Trần Thị Lam (Hà Tĩnh) với bài thơ "Đất Nước Mình Ngộ Quá Phải Không Anh?" ở dưới đây :

Cô giáo Trần Thị Lam để thương cùng đám học trò nhỏ

<https://www.youtube.com/watch?v=P81nKORV9P4>

Đất Nước Mình Ngộ Quá Phải Không Anh?

Đất nước mình ngộ quá phải không anh
Bốn ngàn tuổi mà dân không chịu lớn
Bốn ngàn tuổi mà vẫn còn bú mớm
Trước những bất công vẫn không biết kêu đòi...
Đất nước mình lạ quá phải không anh
Những chiếc bánh chưng vô cùng kì vĩ
Những dự án và tượng đài nghìn tỉ
Sinh mạng con người chỉ như cái móng tay...
Đất nước mình buồn quá phải không anh
Biển bạc, rừng xanh, cánh đồng lúa biếc
Rừng đã hết và biển thì đang chết

Những con thuyền nằm nhớ sóng khơi xa...
Đất nước mình thương quá phải không anh
Mỗi đứa trẻ sinh ra đã gánh nợ nần ông cha để lại
Di sản cho mai sau có gì để cháu con ta trang trải
Đứng trước năm châu mà không phải cúi đầu...
Đất nước mình rồi sẽ về đâu anh
Anh không biết em làm sao biết được
Câu hỏi gửi trời xanh, gửi người sau, người trước
Ai trả lời dùm đất nước sẽ về đâu...

TRẦN THỊ LAM
4/2016

Câu hỏi được đặt ra: Tại sao bài thơ lại được ái mộ một cách kỳ lạ như vậy?
Xét cho kỹ thì thấy phần nội dung đã nói lên tâm tình tận đáy lòng của mỗi người dân Việt: Biết là quê hương đang đứng trên bờ vực thẳm mà thấy mình và mọi người chung quanh "nhỏ bé" & "bất lực" quá không biết làm sao cứu được đất nước.

Bên cạnh đó phần kỹ thuật với những dòng thơ "xoáy" "thì thắm từng chữ" liên tiếp vào trái tim người đọc. Chẳng hạn:

Đất nước mình rồi sẽ về đâu anh
Anh không biết em làm sao biết được
Câu hỏi gửi trời xanh, gửi người sau, người trước
Ai trả lời dùm đất nước sẽ về đâu...

Bởi vậy làm sao người đọc không xúc động để tiếp tay phổ biến khắp nơi !
Yếu tố cuối cùng cũng không kém phần quan trọng. Đó là niềm tin của độc giả vào tư cách chân thành của tác giả với nghề nghiệp cao quý là một cô giáo. Thực vậy nếu tác giả là một luật sư hoặc một nhà tranh đấu thì tính chất "khả tín" không còn nguyên vẹn. Nhưng vì là một cô giáo trường tỉnh thì ai cũng biết ngay bài thơ là những dòng tâm sự chân thành không viết ra vì danh vì lợi vì một mục đích ẩn giấu nào khác cả.

Bởi vậy độc giả mộ điệu thắm cảm ơn đất nước có được một cô giáo tuyệt vời Trần Thị Lam và biết đâu những dòng thơ đặc biệt đó làm thay đổi vận mạng dân tộc như nhiều nơi khác đã từng xảy ra.

2. Rất dễ thương

Nếu bài thơ nêu trên của Cô giáo Trần Thị Lam biểu lộ thái độ rất bi quan "bất lực" thì bài thơ "Anh chạm trái tim Em !" ở dưới đây của tác giả Phượng Trần toát ra đầy niềm hy vọng và rất dễ thương tựa như tiếng thì thầm của đôi tri kỷ quen nhau cả chục năm rồi:

ANH CHẠM TRÁI TIM EM !

**Anh đến thăm quê Em
Vào một ngày nắng Hạ
Bao người dân vội vã
Đón từng bước chân Anh
Ồi... đôn hậu hiền lành
Nụ cười Anh rạng rỡ
Không một chút bỡ ngỡ
Dù mới đến lần đầu
Tiếng Việt có dễ đâu
Anh vẫn tập tành nói
Chân tình như mở lối
Đến triệu trái tim người
Cái bắt tay vui cười
Sao mà gần gũi quá !
Anh bình dân đến lạ !
Ăn nơi quán lề đường
Cùng với người dân thường
Choàng vai không ngần ngại
Thích nghe Anh nói mãi !
Bài diễn thuyết đầu tiên
Ôn hòa và lành hiền !
Những lời Anh hứa hẹn
Giúp Dân Em giữ vẹn
Bờ cõi nước non nhà
Rồi phát triển gần xa
Như một bậc Hiền Triết
Am tường và hiểu biết
Lịch sử đến văn chương
Biết nàng Kiều vấn vương
Bà Trưng rồi Bà Triệu
Ngạc nhiên điều Anh hiểu
Thấu đáo từng lời thơ**

Em như đang trong mơ
Khi nghe Anh nói đến
"Nam Quốc Sơn Hà" ấy
Chỉ có "Nam Đế cư"
Anh muốn nói gì ư ?
"Dẹp dã tâm Khựa nhé !"
Anh ơi lời Anh khế
Chạm đến triệu lòng dân !
Lo lắng đã vạn lần
Mất nước mà không thể
Sao yêu Anh đến thế !
Anh chạm trái tim Em !

Phượng Trần
25.05.2016

Tại sao lại có thái độ khác biệt quá vậy giữa hai nhà thơ ?

Chỉ nhìn tên của tác giả Phượng Trần theo viết theo lối ngoại quốc thì biết ngay đang sống xa quê hương nên chưa đối phó trực tiếp hàng ngày hàng giờ đối với thực trạng bi thảm tưởng chừng không lối thoát của Việt Nam nên còn hy vọng nhiều lắm. Nhưng nếu còn sống ở trong nước thấy hàng chục năm trôi qua mà càng ngày tình trạng đất nước càng tồi tệ hơn đến nỗi phải chôn vùi mọi hy vọng vào một tương lai khá hơn. Bởi vậy cho đến nay một số lớn "quan lớn dân giàu" trong nước vẫn tìm cách ra đi mà bằng chứng rõ ràng là gửi con cái và tiền bạc đi trước ra ngoại quốc.

Tuy vậy cả hai có một mẫu số chung đáng ca ngợi là biết ưu tư đến vận nước và biến thành hành động qua việc sáng tác 2 bài thơ đặc biệt này với niềm hy vọng đánh thức được những tâm hồn vô cảm VN khác đang đắm say hưởng thụ nhậu nhẹt suốt ngày đêm.

Trong bài thơ và cũng như trên bức hình của Tổng Thống Obama có đề cập đến 4 câu thơ Hán văn thất ngôn tứ tuyệt nổi tiếng:

Nam quốc sơn hà Nam đế cư
Tiệt nhiên phận định tại thiên thư
Như hà nghịch lỗ lai xâm phạm
Nhữ đẳng hành khan thủ bại hư

Để chống xâm lăng của nhà Tống, Tướng quân Lý Thường Kiệt đã cho diễn dịch khích động tinh thần quân sĩ:

Sông núi nhà Nam Nam đế ở
Phân minh trời định tại thiên thư.
Cớ sao nghịch lỗ sang xâm phạm?
Bọn chúng rồi đây sẽ bại hư.

4 câu thơ này có một lịch sử kỳ không rõ làm từ ai, hồi nào và lần đầu tiên được sử dụng trong cuộc chiến Tống-Việt năm 981 dưới vua Lê Đại Hành. Đây có lẽ là bản Tuyên Ngôn Độc Lập xưa nhất, ngắn gọn nhất và độc đáo nhất bằng thơ của nhân loại.

Vào năm 2010, cuốn phim Đại Họa Mất Nước được một ê kíp trí thức trẻ tại hải ngoại thực hiện và đã trọng tâm dùng ý tưởng bản Tuyên Ngôn Độc Lập độc đáo này (xem phía dưới phần Nguồn 1). Không ngờ trong chuyến đi Việt Nam kỳ này, ê kíp cố vấn của Tổng Thống Obama (trong đó có một nữ Thạc sĩ VN tên là Elizabeth Phú) cũng sâu sắc xử dụng trong bài diễn văn quan trọng nhứt với ý tưởng đó và nhờ đó đoạt được cảm tình nồng nhiệt của mọi tầng lớp dân chúng VN.

B/ Nét "độc đáo nhứt" của dân tộc VN

Thắc mắc được nêu trên phần đầu bài đã lớn vờn mãi trong đầu óc mà chưa tìm ra lời giải đáp thỏa đáng.

- Tự hào là Con Rồng Cháu Tiên ư ? Chỉ là chuyện thần thoại!
- Có 4 ngàn năm văn hiến ư ? Thiếu gì dân tộc khác có còn lâu hơn nữa!
- Đánh giặc giỏi nhứt ư ? Lịch sử đất nước phần lớn bị đô hộ và bị nội chiến ruột thịt, đến nỗi càng ngày càng bị "tụt hậu" so với các nước láng giềng.
- Thông minh nhứt ư? Chưa có sáng tạo VN nào được vinh dự lãnh giải Nobel.

Chỉ một chuyện tình cờ, người viết mới khám phá ra được nét độc đáo nhứt của dân tộc Việt Nam so sánh với các nước khác.

Số là trong khuôn viên đại học xứ Đức chia tay nhau dịp cuối tuần giữa cặp VN "tri kỷ" có tiếng dặn dò: "Nhớ đừng cho qua cầu gió bay nha". Đối phương đã hiểu ý liền và "đổ mặt" ngúng nguẩy hồi âm ngay: "Làm gì có chuyện đó".

review YouTube video ĐẤT NƯỚC MÌNH NGỘ QUÁ PHẢI KHÔNG ANH? THƠ TRẦN THỊ LAM

VN ta ai cũng biết 4 chữ "qua cầu gió bay" thuộc về những dòng thơ bình dân liên hệ:

Yêu nhau cởi áo cho nhau

Về nhà mẹ hỏi qua cầu gió bay

Chứng kiến hoạt cảnh đó, chỉ trong tích tắc "sắc na", người viết "ngộ" ngay đầu là nét "độc đáo nhưt" của dân tộc VN: "Đó chính là một dân tộc đặc biệt có tâm hồn rất thích thơ, rất yêu thơ và rất mê thơ".

Không tin ư thì chỉ cần kiểm chứng chút xíu sẽ thấy rõ:

- Ngày xưa lúc còn trong bụng mẹ thì đã nghe câu hò, ra đời thì được ru ngủ ca dao ầu ơ, lớn lên đi học thì phải học thuộc lòng hàng trăm bài thơ. Đến tuổi dậy thì ít ai tránh nổi có lúc băng khuâng làm thơ tình (hoặc chép thơ cho nhau bằng mực tím), tết đến thì làm (hoặc mua) câu đối lấy hên.
- Thương nhau thì làm thơ đã đành nhưng đến lúc chửi nhau cũng dùng lời thơ văn vẻ có vần có điệu để chửi nhau cho thấu tim. Được mừng lễ Thượng Thọ cũng bằng thơ và cho đến lúc chết vào quan tài vẫn được "nghe" muôn lời phúng điếu bằng thơ.
- Cuốn sử nổi tiếng Đại Nam Quốc sử Diễn ca được soạn ra bằng thơ từ thời vua Tự Đức (xem phía dưới phần Nguồn 2). Ngoài ra còn có cả hàng chục cuốn sử khác bằng thơ đang lưu truyền. Có quốc gia nào trên thế giới làm được như vậy ?.
- Chỉ có dân tộc Việt Nam "sáng tạo" ra Tuyên Ngôn Độc Lập xưa nhất, ngắn gọn nhất và độc đáo nhưt bằng thơ qua bài "Nam quốc sơn hà Nam đế cư" (xem phía trên).
- Có dân tộc nào biết phổ nhạc thành thơ nhiều như VN mình ?. Có nước nào biết ngâm thơ đệm theo tiếng đàn và tiếng sáo tài tình như VN ta ?. Chỉ có VN đặc biệt biết làm thơ trong đó đượm âm điệu nhạc(xem phía dưới phần Nguồn 3).
- Nếu "nghiên cứu" kỹ thì sẽ thấy hầu hết học sinh tại các quốc gia khác , nhưt là tại Âu Mỹ, ít biết & thích làm thơ. Cho nên xem trong các đặc san và trên trang web của họ hầu như không thấy đăng các bài thơ. Trái lại VN chúng ta đa số các bài viết đều là thơ. Thử vào xem trang web của các trường như trang Ngô Quyền / Biên Hòa thì sẽ thấy trang thơ bài vở nhiều nhưt.
- v.v...

Biết rõ lời thơ có sức mạnh kinh khủng, nên các chiến lược gia nổi bật như Nguyễn Trãi, Nguyễn Bình Khiêm ... đã tận dụng tối đa để đạt được kết quả như mong muốn.

Chẳng hạn: Nguyễn Trãi với vần điệu thơ: "Lê Lợi vi quân, Nguyễn Trãi vi thần" để tạo niềm tin vững chắc cho kháng chiến quân thắng giặc Minh, hoặc Nguyễn Bình Khiêm với: "Hoành Sơn nhất đái, vạn đại dung thân" kín đáo giúp Nguyễn Hoàng thoát thân và tạo được nghiệp lớn.

Chính vì vậy không phải là ngẫu nhiên 2 tác giả Trần Thị Lam và Phượng Trần đã dùng những lời thơ trên bộc lộ tâm tư để đạt được kết quả vượt quá sức mong muốn. Giả tí cũng với tâm tư và lời lẽ đó viết bằng văn xuôi thì chắc chắn chả có ai thèm để ý đọc.

Dĩ nhiên còn rất nhiều nhiều điều có thể khai thác chung quanh về nét "độc đáo nhứt" của dân tộc VN và có thể chọn thành đề tài cho một luận án tiến sĩ để nghiên cứu mà thường thấy đã làm trong đại học bên Pháp về nhiều lãnh vực liên quan đến Việt Nam.

Nhưng công việc phải làm thì nhiều mà tiếc là có thì giờ ít quá. Nhứt là biết đêm đã quá khuya rồi vì nghe người em trai chấm dứt cuộc nói chuyện điện thoại hàng giờ ở phòng khách với người bạn nhỏ tri kỷ bằng 2 câu thơ "mượn đỡ" của ông anh mình:

**Phôn cúp đi lòng còn ở lại
Muốn thì thăm 2 chữ: "ngủ ngon"**

Người Xứ Bưởi

(mùa sinh nhật tháng 6/2016)

Nguồn 1: Cuốn phim Đại Họa Mất Nước

<https://www.youtube.com/watch?v=fpYuc2gs2bk>

Nguồn 2: Đại Nam Quốc sử Diễn ca

https://vi.wikipedia.org/wiki/%C4%90%E1%BA%A1i_Nam_Qu%E1%BB%91c_s%E1%B%AD_Di%E1%BB%85n_ca

Nguồn 3: Nhạc trong thơ

<https://vi.wikipedia.org/wiki/Th%C6%A1>

Nguồn 4: Trình diễn Đất Nước Mình Ngộ Quá Phải Không Anh?

<https://www.youtube.com/watch?v=P81nKORV9P4>

Link: <http://ngo-quyen.org/p3590a5375/nguoi-xu-buoi-tu-2-bai-tho-dac-biet-den-net-doc-dao-nhut-cua-dan-toc-vn>

Nguồn: <https://vietbao.com/a253824/tu-2-bai-tho-dac-biet-den-net-doc-dao-nhut-cua-dan-toc-vn>

Gửi Lên: Lê-Thụy-Chi

Ngày 10/6/2016

www.vietnamvanhien.net